

РЕШЕНИЕ

№ 22176

гр. София, 27.06.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 2 състав, в
публично заседание на 05.06.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Евгения Иванова

при участието на секретаря Ива Лещарова, като разглежда дело номер **3662** по описа за **2025** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 118 ал.1 от Кодекса за социално осигуряване, вр. чл. 145 и сл. от АПК.

Образувано е по жалба на К. Е. Д. с ЕГН [ЕГН] с постоянен адрес [населено място] [улица] бл.18 вх.Б ет.8 ап.39 чрез адв. Е. Б. срещу Решение № 2153-21-37 / 12.02.2015г на Директора на ТП на НОИ С. град, с което е отхвърлена жалбата й срещу Разпореждане № [ЕГН]/96/от 10.12.2024г. на длъжностно лице по „Пенсионно осигуряване“, като неоснователна.

В жалбата се твърди, че обжалвания акт е незаконосъобразен, постановен в нарушение на материалния закон и несъответстващ с целта на закона. Сочи, че към дата на подаване на заявлението жалбоподателката е навършила възраст 50 г., 11м. и 11 дни, че същата има осигурителен стаж първа категория в размер на 19 г., 02м. и 18 дни и 13г ,11м и 09 дни от трета категория или общ осигурителен стаж 45г ,11м и 20 дни , поради което отговаря на изискванията на чл. 69б, ал. 1, т. 1, т. 2 от КСО.

В тази връзка счита за неправилен извода, че няма право на пенсия за ОСВ по чл. 69б, ал. 1 от КСО. В жалбата се твърди, че освен, че има навършени 50 г., 11 м. и 11дни , отговаря и на изискването за наличие на 10 години стаж първа категория, тъй като е установено, че към датата на подаване на заявлението 11.11.2024 г., жалбоподателката има осигурителен стаж от тази категория труд в размер на 19 г., 02м. и 18 дни . Сочи се, че за нея е изпълнено и условието общият сбор от осигурителния й стаж и възрастта й да е 94 точки за жените, както изисква чл. 69б, ал. 1, т. 1 предл. 1 от КСО. Твърди се, че към датата на подаване на заявлението за жалбоподателката са налице всички условия за пенсиониране по реда на чл. 69б, ал. 1 от КСО, а решението, с което жалбата й е отхвърлена и постановеният отказ на пенсионния орган е

потвърден, е издадено при неправилно приложение на материалноправните разпоредби и в несъответствие с целта на закона, които са основания за неговата отмяна. Претендират се разноски.

В съдебно заседание, жалбоподателката се представлява от адв. Б., която поддържа жалбата на изложените в нея основания. Представя писмени бележки и съдебна практика ,претендира разноски.

Ответникът– Директорът на ТП на НОИ- С. град, чрез процесуалния си представител юрк. П. оспорва жалбата като неоснователна. Излага подробни аргументи в писмени бележки. Претендира юрисконсултско възнаграждение.

Софийска Градска прокуратура –редовно уведомена, не изпраща представител и не изразява становище по жалбата.

Административен съд– София град, като прецени процесуалните предпоставки за допустимост, взе предвид становищата на страните и на основание чл. 168, ал. 1 от АПК въз основа на събраните по делото доказателства провери законосъобразността на оспорения акт на всички основания по чл. 146 от АПК, намери следното:

От фактическа страна:

Със Заявление вх.№ 2113-21-8365 / 11.11.2024 г. жалбоподателката К. Е. Д. е поискала да ѝ бъде отпусната лична пенсия за осигурителен стаж и възраст, като към заявлението е приложила изискуемите удостоверителни документи, съгласно чл.2 от НПОС.

Към датата на подаване на заявлението жалбоподателката има навършена възраст 50 г., 11м. и 11 дни и зачетен осигурителен стаж от длъжностното лице по „пенсионно осигуряване“ /ПО/ въз основа на представените документи , както следва: 18 години, 07 месеца и 17 дни от първа категория труд, 12 години, 02 месеца и 24 дни от трета категория труд.

На основание чл.104 КСО общият осигурителен стаж на жалбоподателката, превърнат към трета категория труд е в размер на 45г , 11м и 20 дни ,а сбора от осигурителен стаж и възраст е 96г.

Пенсионният орган е приел, че след като жалбоподателката е била държавен служител по ЗМВР попада в персоналният обхват на чл.69, ал.1 от КСО, а не в този по чл.69б, ал.1 от КСО, отнасящ се за лицата, полагали труд от първа категория, която съгласно чл.104, ал.1 от КСО се определя с акт на МС, а именно с Правилник за категоризиране на труда при пенсиониране /ПКТП-отм/, действал до 31.12.1999г и Наредбата за категоризиране на труда при пенсиониране /НКТП-в сила от 01.01.2022г/. Длъжностното лице по ПО е извършило преценка на правото на лична пенсия на ОСВ на жалбоподателката по чл.69, ал.1 от КСО и чл.69б, ал.1 от КСО във връзка с чл.18, ал.4 от НПОС. След като е констатирано, че К. Д. не е навършила изискуемата възраст по чл.69, ал.1 от КСО /няма навършени 54 години и 02 месеца за календарната 2024г. и няма право на лична пенсия за осигурителен стаж и възраст по този ред, длъжностното лице е направило извод, че няма право и на лична пенсия за осигурителен стаж и възраст по чл.69б ал.1 КСО, тъй като не отговаря на изискванията на чл.18 ал.4 НПОС

С разпореждане №[ЕГН]/96/от 10.12.2024г , на основание чл.69, ал.1 и чл.69б, ал.1 от КСО и чл.18, ал.4 от Наредбата за пенсиите и осигурителния стаж е постановен отказ за отпускане на исканата пенсия.

Разпореждането е обжалвано от Д. по административен ред с жалба от 03.02.2025г. адресирана до Директор на ТП на НОИ С., заведена в ТП на НОИ С. град с вх.№1012-21-116 от 03.02.2025 г. По образуването по реда на чл.117 от КСО производство Директора на ТП на НОИ С.-град се е произнася с Решение № 2153-21-37 / 12.02.2015г , с което на основание чл.117, ал.3 от КСО оставя без уважение жалбата на К. Д. срещу цитираното разпореждане. В решението органът е приел, че с оглед обстоятелството, че жалбоподателката е лице, попадащо в персоналният обхват

на чл. 69, ал. 1 от КСО, а не на чл.69б, ал.1 от КСО, то преценката на правото ѝ на пенсия следва да се извърши по условията на тази разпоредба, а не по чл. 69б, ал.1 от КСО. След като жалбоподателката има изискуемия стаж като държавен служител по ЗМВР, но няма навършена изискуемата възраст за 2024 г. - 54 г. и 2 мес., респ. разпоредбата на чл.18, ал. 4 от НПОС е неприложима, тя не придобива право на пенсия за осигурителен стаж и възраст. Формалното съответствие на изискванията на чл. 69б, ал. 1 от КСО не е основание за отпускане на пенсия, предвид че водещ е характера на действително заеманата от Д. длъжност и извършваната дейност, която не попада в обхвата на ПТКП (отм.) и НКТП. С оглед на това е постановил оспореното пред настоящата инстанция решение.

При така установената фактическа обстановка, съдът прави следните правни изводи:

Жалбата е подадена в срока по чл. 149, ал. 1 от АПК, от легитимирано лице по чл. 147, ал. 1 от АПК и срещу подлежащ на оспорване административен акт, поради което жалбата е процесуално допустима, а разгледана по същество е основателна.

Съгласно чл. 168, ал. 1 АПК съдът преценява законосъобразността на оспорения административен акт на всички основания по чл. 146 АПК, а именно: дали актът е издаден от компетентен административен орган и в установената форма, спазени ли са административно-производствените правила и материално - правните разпоредби по издаването му, съобразен ли е актът с целта на закона.

Оспореното Решение № 2153-21-37 / 12.02.2015г на директора на ТП на НОИ – С. – град и потвърденото с него Разпореждане № [ЕГН]/96/от 10.12.2024г, издадено от длъжностно лице по пенсионно осигуряване – М. С., са издадени от материално и териториално компетентни органи съгласно разпоредбите на КСО и представена по делото Заповед № 1015-21-92/11.03. 2020 г. на директора на ТП на НОИ –С. град, с която Н. Д. Ц. – началник на сектор „Отпускане на пенсии-четвърти “ е определена за длъжностно лице, на което е възложено ръководството на пенсионно осигуряване по смисъла на чл.98 ал.1 т.1 и ал.2 и чл.99 ал.1 от КСО.

Спазени са законовите изисквания на чл.59 ал.2 от АПК за форма на акта, като същият съдържа фактически и правни основания, изложени са подробни мотиви.

В хода на проведеното административно производство не са допуснати съществени нарушения на административно-производствените правила.

По отношение съответствието на оспорения акт с материалния закон, съдът намира следното:

В случая е безспорно, че К. Д. като държавен служител по ЗМВР попада в персоналният обхват на чл.69 ал.2 от КСО. Не е спорен и факта, че жалбоподателката не е навършила 54 години и 2 месеца, която възраст е изискуема, за 2024г. съгласно правилата на чл.69 ал.9 КСО, за да може да придобие право на пенсия по чл.69 ал.1 КСО.

Спорено е обстоятелството, приложима ли е в случая разпоредбата на чл.69б ал.1 КСО.

Съгласно разпоредбата на чл. 69б, ал. 1 от КСО лицата, които са работили 10 години при условията на първа категория труд, придобиват право на пенсия при следните условия: навършили са възраст до 31 декември 2015 г. 47 години и 8 месеца за жените и 52 години и 8 месеца за мъжете и имат сбор от осигурителен стаж и възраст 94 за жените и 100 за мъжете, а съгл. ал.2 от същата разпоредба, от 31 декември 2015 г. възрастта по т. 1 се увеличава от първия ден на всяка следваща календарна година с по 2 месеца за мъжете и с по 4 месеца за жените до достигане на 55-годишна възраст.

Следователно правото на пенсия по чл. 69б, ал. 1 от КСО е съвкупност от три условия - определена възраст, минимално необходим стаж от първа категория труд и необходим сбор от навършена възраст и осигурителния стаж.

За да откаже отпускане на лична пенсия за осигурителен стаж и възраст на жалбоподателката,

пенсионният орган е приел, че тя не отговаря на условията за пенсиониране, както по чл. 69, ал. 1 от КСО, така и по чл.69б ал.1 КСО, като формалното съответствие на изискванията посочени в тази норма, не са основание за отпускане на пенсия, тъй като водещ е характера на действително заеманата от жалбоподателката длъжност и извършваната дейност, която не попада в обхвата на ПТКП /отм./ и НКТП. Тази теза е застъпена и доразвита в писмените бележки на процесуалния представител на ответника. Твърденията, че нормата на чл.69б ал.1 КСО предвижда по – благоприятни условия за пенсиониране на лица, упражняващи тежък физически труд на изчерпателно изброени длъжности, между които не са държавни служители по чл.69 ал.2 от КСО, включително и държавни служители по ЗМВР, какъвто е и настоящия случай, не намира опора в закона. Според ответника, по степен на вредност и тежест труда на служител по ЗМВР не се явява от първа категория труд по смисъла на НКТП, а само се приравнява към тази категория по силата на закона, с оглед социалната си значимост.

От така събраните по делото доказателства по делото се установява, че оспорващата не отговаря на законовото изискване за навършена възраст по чл. 69, ал. 1, във връзка с ал. 9 от КСО, която за 2024 г. следва да бъде 54 години и 2 месеца. От друга страна обаче, жалбоподателката отговаря на законовото изискване за възраст по чл. 69б, ал. 1, т. 1, т. 2 от КСО, което съгласно съдържанието на посочените разпоредби, за 2024 г. за жените следва да е от 50 г. и 8м., а не както органът е приел от 54 г. и 2м.

Изпълнява и изискванията за осигурителен стаж, като има общо осигурителен стаж, превърнат към трета категория от 45 години, 11 месеца и 20 дни, от които 19 години, 02 месец и 18 дни от първа категория като държавен служител по ЗМВР и има общ сбор от осигурителен стаж и възраст от 96 години, 11 месеца и 01 дни.

Разпоредбите на чл. 69 КСО и чл. 69б КСО са с равнозначно приложение с оглед на правните последици. Това означава, че при наличие на една от двете хипотези уредени в чл. 69 и чл. 69б КСО правото на пенсия следва да бъде зачетено, в която хипотеза може да бъде упражнено, а ако е възможно и по двете следва да се приложи нормативна уредба в благоприятен вариант за заявителя.

Както бе отбелязано по-горе жалбоподателката има навършен осигурителен стаж и възраст изискуеми по силата на чл. 69б ал. 1, т. 1 от КСО за придобиване на право на пенсия за осигурителен стаж и възраст за това, че има най-малко 10 години положен труд при условията на първа категория като държавен служител по ЗМВР.

Съдът намира, че нормата на чл. 68 от КСО е обща и се отнася за всички останали граждани, които не попадат в специална категория като тази на жалбоподателката – на държавен служител по ЗМВР.

Разпоредбата, която е обосновала обжалвания в настоящото съдебно производство отказ е тази на чл. 18, ал. 4 от НПОС и сочи, че: "Лицата, които не са придобили право на пенсия по чл. 69 КСО, поради недостигащ осигурителен стаж, могат да се пенсионират по реда на чл. 69б, ал. 1 и 2 КСО."

Трайната съдебна практика на административните съдилища и на Върховния административен съд е, че нормата на чл. 18, ал. 4 НПОС има указателен характер и е в противоречие с нормите на чл. 69, ал. 1 от КСО и чл. 69б, ал. 1, т. 1 от КСО, поради това че въвежда нови правила, различни от предвидените в нормите на КСО. При наличие на установеното противоречие на чл. 18, ал. 4 от НПОС с чл. 69б ал.1, т.1 от КСО, на основание чл.5, ал 1 от АПК следва да се приложат нормите на КСО като нормативен акт от по-висока степен от наредбата в кореспонденция с предписанието по чл.15, ал.3 от Закона за нормативните актове. Разпоредбата на чл. 18, ал. 4 от НПОС не е пречка за приложението на чл. 69б, ал.1, т.1 КСО при наличие на навършена възраст и

осигурителен стаж. Жалбоподателката е изпълнила условието за осигурителен стаж по чл.69, ал.1 от КСО, но не е навършила изискуемата по тази разпоредба възраст и от съдържанието на цитираната подзаконова норма на чл. 18, ал. 4 от НПОС става ясно, че за да може да се пенсионира по чл. 69б ал. 1 от КСО трябва да не ѝ достига осигурителен стаж по чл. 69 от КСО /а не, както в нейния случай да не ѝ достига изискуема възраст/, т. е. поставено е условие за приложението на една от двете законови разпоредби, какъвто ограничителен избор не е предопределен от самия кодекс.

Разпоредбата на чл.17 ал.2 НПОС, в която се посочва, че осигурителния стаж по чл.69 КСО се зачита за първа категория труд, означава че трудът е от първа категория, а не че е от друга категория, но за нуждите на осигурителното право, ще се третира като първа категория. Такива разграничения не са направени в нормативната уредба и тълкуване в такъв смисъл противоречи на целта на закона. В този смисъл е трайната практика на ВАС - Решение № 2259/18.02.2021 г. по адм.дело №10189/2020 г. по описа на ВАС –VI то отделение, решение № 7109 от 11.06.2024 г. по адм. д. № 11052 от 2023 г., и в решение № 2291 от 18.02.2021 г. на ВАС по адм. д. № 9879/2020 г., в които е посочено, че норми от подзаконов нормативен акт като чл.18 ал.4 и чл.17 ал.2 НПОС не могат да преустановят действието на норми от по –висок ранг, каквито са чл.69 и чл.69б КСО . Обратното би означавало, че законодателят е предвидил неравноправно третиране на лицата по стаж и възраст, което е в противоречие с разписания в чл. 3, т. 3 КСО принцип на равнопоставеност на осигурените лица, както и останалите принципи по чл. 3 от КСО, изискващи държавното обществено осигуряване да се осъществява при спазване на задължителност и всеобщност на осигуряването, солидарност на осигурените лица, равнопоставеност на осигурените лица.

По изложените съображения съдът приема, че жалбоподателката към деня на подаване на заявлението си е отговаряла на всички кумулативно предвидени законови предпоставки по чл. 69б, ал. 1 от КСО за отпускането на лична пенсия ОСВ при условията на посочената разпоредба, с оглед на което така постановения отказ на пенсионния орган се явява издаден при неправилно тълкуване и прилагане на материалния закон и в несъответствие с целта на закона.

По изложените съображения, съдът намира, че следва да отмени оспореното решение. Естеството на въпроса е от компетентността на Ръководителя на ПО при ТП на НОИ-С. град и следва преписката да се изпрати на посочения орган за ново произнасяне, съобразно указанията, дадени в мотивите на настоящото решение по тълкуването и прилагането на закона.

С оглед изхода на спора в полза на жалбоподателката следва да се присъдят разноски, но при съобразяване на възражението за прекомерност на адвокатското възнаграждение ,направено от ответника в съд.заседание и предвид липсата на фактическа и правна сложност на казуса , съдът счита че следва да редуцира претенцията за заплащане на адв.възнаграждение от 1000лв на 500лв .

Водим от горното и на основание чл. 172, ал. 2, чл. 173, ал. 2 и чл. 174 от АПК, Административен съд – София град, трето отделение, втори състав,

РЕШИ:

ОТМЕНЯ Решение № 2153-21-37 / 12.02.2015г на Директора на ТП на НОИ С. град, с което е отхвърлена жалбата на К. Е. Д. с ЕГН [ЕГН] с постоянен адрес [населено място] [улица] бл.18 вх.Б ет.8 ап.39 срещу Разпореждане № [ЕГН]/96/от 10.12.2024г. на длъжностно лице по „Пенсионно осигуряване“ като незаконосъобразно

ИЗПРАЩА преписката на длъжностното лице по пенсионно осигуряване при ТП на НОИ-С. град

за ново произнасяне по Заявление вх.№ 2113-21-8365 / 11.11.2024 г. подадено от К. Е. Д. , при спазване на указанията, дадени в мотивите на настоящото решение по тълкуване и прилагане на закона, в 14-дневен срок, от влизане в сила на настоящото решение.

ОСЪЖДА ТП на НОИ С. град да заплати на К. Е. Д. с ЕГН [ЕГН] с постоянен адрес [населено място] [улица] бл.18 вх.Б ет.8 ап.39 сумата 500лв ,представляваща разноски по делото

Решението подлежи на обжалване пред Върховния административен съд на Република България в 14-дневен срок от неговото получаване.

СЪДИЯ: